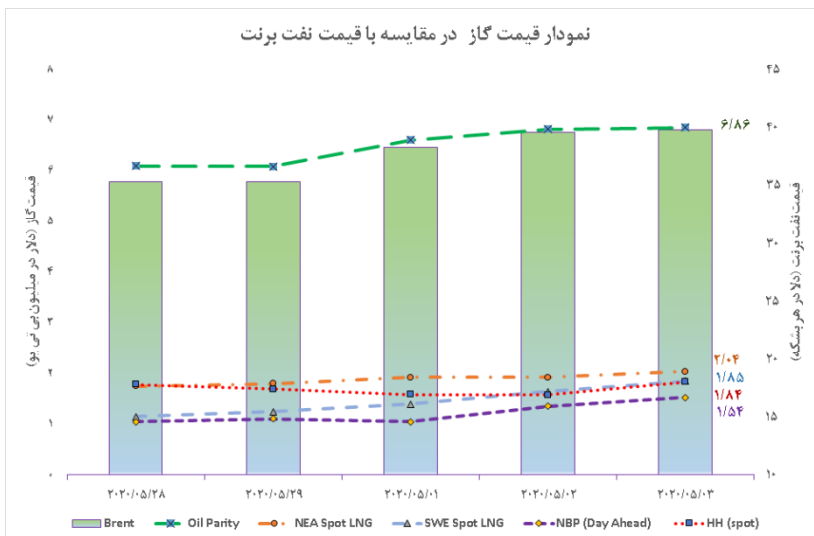

گزارش تحولات بازار گاز

روند قیمت‌ها

در هفته منتهی به سوم ماه ژوئن، قیمت تک‌محموله‌های ال‌ان‌جی در بازار گاز شمال شرق آسیا با ۲۸ سنت افزایش نسبت به گزارش هفته قبل به ۲/۰۴ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید و در بازار گاز جنوب غرب اروپا نیز قیمت تک‌محموله‌ها با ۷۰ سنت افزایش نسبت به هفته گذشته به ۱/۸۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید. افزایش درخواست‌های خرید تک‌محموله‌ها از سوی خریداران با منابع متنوع برای تامین محموله‌های کوتاه مدت متعهد شده و افزایش قیمت گاز در بازارهای گاز اروپا عوامل افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در بازار گاز شمال شرق آسیا طی هفته گزارش بوده است. در عین حال افزایش قیمت تک‌محموله‌ها در بازار شمال شرق آسیا باعث گردید تا قیمت شاخص قیمت تک‌محموله‌های موسسه آرگوس برای تحویل در نیمه اول ماه جولای که در ۲۶ ماه مه به زیر ۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو تیزل یافته بود مجدداً به بیش از ۲ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو افزایش یابد. در بازار تی‌تی‌اف نیز قیمت قراردادهای ماه جولای در سوم ماه ژوئن تحت تاثیر افزایش قیمت نفت برنت و افزایش جایگزینی گاز به جای زغال سنگ در بخش نیروگاهی منطقه اروپا با ۲۵ سنت افزایش نسبت به روز قبل به ۱/۶ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو افزایش یافت. در عین حال انتظار می‌رود افزایش بیشتر قیمت

گاز در بازار گاز شمال شرق آسیا تحت تاثیر نحوه تغییرات قیمت گاز در بازارهای گاز اروپا و خریداران متنوع باشد.

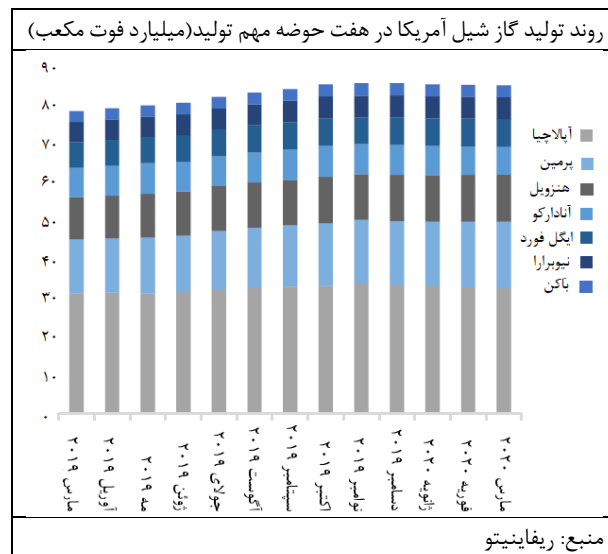
با وجود اینکه عرضه و تقاضای گاز در بازار گاز منطقه اروپا طی هفته گزارش بدون تغییر مانده بود اما نوسانات قیمت گاز در بازارهای اصلی این منطقه تحت تاثیر افزایش قیمت نفت و جایگزینی گاز با زغال سنگ در بخش نیروگاهی بوده و

باعث سردرگمی معامله‌گران از جهت گیری قیمت‌ها در بازار شده است. این درحالی است که بازار گاز این منطقه همچنان تحت تاثیر ویروس کرونا با تقاضای ضعیف و عرضه قابل توجه گاز از سوی عرضه‌کنندگان مواجه است. در عین حال با باز شدن مسیر دریای شمالی و ورود محموله‌های جدید ال‌ان‌جی از مجتمع یامال روسیه به این منطقه احتمال می‌رود عرضه محموله‌های ال‌ان‌جی از حوضه آتلانتیک به این منطقه با محدودیت بیشتری مواجه شود. کاهش قیمت تک‌محموله در بازار گاز اروپا تاکنون باعث لغو حمل تعداد زیادی از محموله‌های ال‌ان‌جی عرضه‌کنندگان آمریکایی به منطقه اروپا شده است. در عین حال انتظار می‌رود در صورت بهبود وضعیت اقتصادی کشورهای منطقه شمال شرق آسیا و افزایش تقاضای و رشد قیمت تک‌محموله، منجر به افزایش قیمت‌ها در منطقه اروپا نیز شود.

تولید گاز منابع غیر متعارف در ماه مارس

طبق گزارش اداره انرژی آمریکا، تولید گاز شیل در هفت منطقه کلیدی تولید "آندارکو"، "آپالچیان" (۳۸) درصد از تولید کل گاز شیل شامل دو حوضه اصلی "مارسلوس" و "اوتیکا"، "باکن"، "ایگل فورد"، "نیوبرارا" و "پرمین" (۲۰ درصد از کل تولید گاز شیل) در ماه مارس با ۰/۲ درصد کاهش نسبت به ماه فوریه به ۲/۴ میلیارد متر مکعب در روز کاهش یافت. کاهش قیمت نفت و گاز در بازارهای این کشور، افزایش سطح ذخیره سازی گاز و ضعف تقاضا تحت تاثیر شیوع ویروس کرونا مهمترین عوامل کاهش تولید گاز می‌باشند. در ماه مارس تولید گاز آمریکا به ۲/۶۳ میلیارد مترمکعب در روز رسید که نسبت به زمان مشابه سال قبل به میزان ۱۱۶ میلیون متر مکعب در روز افزایش یافته است. همانگونه که در شکل زیر نشان داده شده است، از ابتدای سال ۲۰۲۰ تولید گاز شیل آمریکا تحت عوامل ذکر شده فوق روندی نزولی یافته است.

در ماه مارس، تولید گاز شیل آمریکا با ۰/۲ درصد کاهش نسبت به ماه فوریه به ۲/۴ میلیارد متر مکعب در روز کاهش یافت. کاهش قیمت نفت در بازارهای گاز این کشور، افزایش سطح ذخیره سازی گاز و ضعف تقاضا به دلیل شیوع ویروس کرونا مهمترین عوامل کاهش تولید گاز بوده است.

در عین حال تعداد دکل‌های حفاری آمریکا به عنوان شاخص فعالیت‌های حفاری و تولید، نسبت به ماه فوریه ۱۷ عدد کاهش یافت و این امر به منزله اقدام شرکت‌های آمریکایی در پاسخ به کاهش قیمت‌های نفت و گاز در بازار این کشور تلقی شده است. بر اساس آمار منتشر شده موسسه "بیکر هیوز" تعداد دکل‌های حفاری در هفت منطقه کلیدی تولید گاز شیل آمریکا در ماه مارس ۷۰۲ دکل حفاری بوده است که ۲۱۷ واحد پائین تر از کل دکل‌های حفاری نفت و گاز نسبت به زمان مشابه سال قبل می‌باشد.

در عین حال تولید گاز از منابع غیر متعارف زغال سنگ چین (CBM) در ماه مارس نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۱۸ درصد افزایش به ۰/۷۹ میلیارد متر مکعب افزایش یافت و تولید گاز از این منابع در سه ماه اول سال ۲۰۲۰ با ۱۳ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۲/۲۷ میلیارد مترمکعب افزایش

شرکت سینوپک چین، مهمترین شرکت تولید کننده گاز شیل چین، اعلام نمود که این شرکت در سال ۲۰۲۰ میزان سرمایه گذاری‌های خود برای تولید گاز از منابع غیرمتعارف را تحت تاثیر تنزل قیمت‌های نفت و گاز و شیوع ویروس کرونا ۲/۵ درصد کاهش خواهد داد.

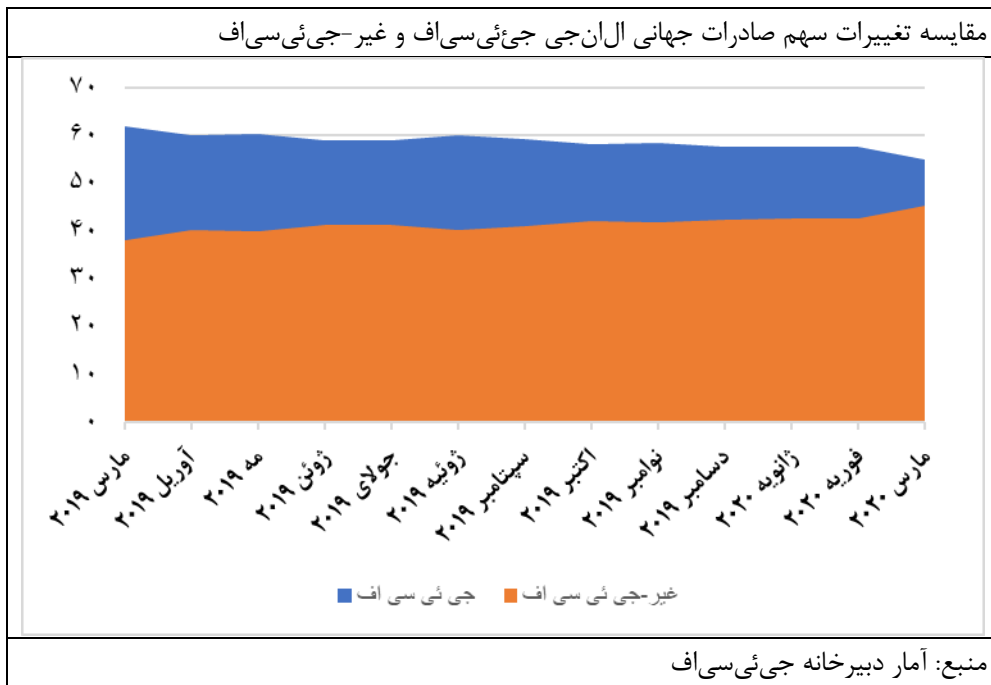
یافت. در عین حال شرکت "سینوپک" که مهمترین شرکت تولید کننده گاز شیل چین می باشد اعلام نمود که این شرکت در سال ۲۰۲۰ میزان سرمایه گذاری های خود در این خصوص را تحت تاثیر تنزل قیمت های نفت و گاز و شیوع ویروس کرونا ۲/۵ درصد کاهش خواهد داد. این شرکت در سال ۲۰۲۰ به میزان ۲۰ میلیارد دلار در بخش اکتشاف بالادستی که در حدود ۴۰ درصد از کل فعالیت های جنوب غرب آسیا می باشد، هزینه خواهد نمود. در آرژانتین نیز شرکت نفت و گاز ویستا اعلام نمود که این شرکت در نظر دارد تولید گاز از حوضه گاز شیل "واکامورتا" را نسبت به سال قبل ۲۰ درصد افزایش دهد، هر چند به نظر می رسد با توجه به مشکلات موجود مالی در این کشور و سطوح فعلی قیمت گاز، افزایش تولید گاز با چالش های جدی مواجه باشد.

عرضه ال ان جی جهان در ماه مارس

بر اساس گزارش دبیرخانه مجمع کشورهای صادر کننده گاز (جی ئی سی اف) عرضه جهانی ال ان جی در ماه مارس نسبت به ماه فوریه ۲/۷ درصد افزایش یافت و نسبت به زمان مشابه سال قبل نیز با ۸/۴ درصد افزایش به ۳۲/۱۷ میلیون تن رسید. در این ماه افزایش صادرات کشورهای غیر جی ئی سی اف به میزان ۳ میلیون تن و رشد حمل و بارگیری مجدد محموله های ال ان جی به میزان ۰/۳۸ میلیون تن عامل اصلی رشد صادرات جهانی ال ان جی در ماه مارس بود، که کاهش صادرات کشورهای جی ئی سی اف به میزان یک میلیون تن را جبران نموده است. با این حال و با وجود کاهش صادرات ال ان جی کشورهای عضو جی ئی سی اف، سهم کشورهای عضو این مجمع از کل صادرات ال ان جی جهان در ماه مارس ۵۴/۲ درصد بوده است. با این حال بایستی خاطر نشان نمود که سهم کشورهای جی ئی سی اف نسبت به ۶۱/۹ درصد در ماه مارس ۲۰۱۹ به مقدار قابل ملاحظه ای کاهش یافته است که دلیل اصلی آن افزایش تولید کشورهای غیر جی ئی سی اف بویژه آمریکا و استرالیا می باشد.

عرضه جهانی ال ان جی در ماه مارس نسبت به ماه فوریه ۲/۷ درصد افزایش یافت و نسبت به زمان مشابه سال قبل نیز با ۸/۴ درصد افزایش به ۳۲/۱۷ میلیون تن رسید.

سهم کشورهای جی ئی سی اف در صادرات جهانی ال ان جی نسبت به ۶۱/۹ درصد در ماه مارس ۲۰۱۹ به مقدار قابل ملاحظه ای کاهش یافته است که دلیل اصلی آن افزایش تولید کشورهای غیر جی ئی سی اف بویژه آمریکا و استرالیا می باشد.

در سه ماهه اول سال ۲۰۲۰، عرضه جهانی ال ان جی نسبت به زمان مشابه سال قبل با ۱۲/۲ درصد افزایش به ۹۷/۶ میلیون تن رسید قابل ذکر است که عامل اصلی افزایش عرضه نیز کشورهای غیر-جی ئی سی اف بوده اند. از ماه مارس ۲۰۱۹ در حالیکه سهم صادرات کشورهای صادر کننده گاز از عرضه جهانی ال ان جی تنزل یافته اما سهم کشورهای غیر-جی ئی سی اف تحت تاثیر افزایش صادرات کشورهای آمریکا و استرالیا روندی صعودی داشته است که با به بهره برداری رسیدن مجتمع های جدید در آمریکا انتظار می رود سهم کشورهای عضو مجمع با کاهش بیشتری مواجه شود. طی این دوره عرضه ال ان جی آمریکا از ۲/۷۲ میلیون تن در ماه مارس ۲۰۱۹ با ۷۸/۵ درصد افزایش به ۴/۸۵ میلیون تن در ماه مارس ۲۰۲۰ افزایش یافته است. قابل توجه است که تنوع مقاصد صادراتی، بازارهای صادراتی کشورهای عضو جی ئی سی اف نسبت به غیر-جی ئی سی اف متنوع تر بوده است. در ماه مارس از ۱۷/۴۳ میلیون تن ال ان جی صادر شده ۵۹/۴ درصد به منطقه آسیا، ۳۶/۸ درصد به منطقه اروپا و ۴/۸ درصد باقی مانده آن نیز به آمریکای لاتین، شمال آفریقا و خاورمیانه صادر شده است. در مقابل از ۱۴/۳۵ میلیون تن ال ان جی صادر شده از سوی کشورهای غیر-جی ئی سی اف، ۷۲/۲ درصد به آسیا، ۱۸/۸ درصد به اروپا و ۴ درصد باقی مانده به آمریکای لاتین و منطقه شمال آفریقا و خاورمیانه صادر شده است.

انتظار می رود سهم کشورهای عضو مجمع از صادرات جهانی ال ان جی تحت تاثیر افزایش صادرات کشورهای آمریکا و استرالیا و بویژه با به بهره برداری رسیدن مجتمع های جدید تولید در آمریکا با کاهش بیشتری مواجه شود.

شرکت گاز پروم در پی سقوط قیمت گاز در بازارهای گاز منطقه اروپا به یک دلار در هر میلیون بی-تی یو در اواخر هفته گذشته و هشدار معامله گران به امکان منفی شدن قیمت گاز و خروج عرضه کنندگان از بازار، اقدام به کاهش عرضه گاز به این منطقه نموده است.

کاهش قیمت گاز باعث شده است تا درآمد شرکت گاز پروم از ابتدای سال ۲۰۲۰ به میزان ۲۰ میلیارد دلار کاهش یابد و انتظار می رود میزان صادرات گاز به این منطقه اروپا به دلیل ضعف تقاضا ۱۵ الی ۳۰ میلیارد مترمکعب نسبت به زمان مشابه سال قبل تنزل یابد.

کاهش عرضه گاز شرکت "گازپروم" به منطقه اروپا

سقوط قیمت گاز در بازارهای اصلی منطقه اروپا به یک دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو در اواخر هفته گذشته و هشدار معامله‌گران به امکان منفی شدن قیمت گاز و خروج عرضه‌کنندگان از بازار، شرکت "گازپروم" را به منظور ایجاد توازن در عرضه و تقاضای گاز در بازار منطقه اروپا متقاعد به کاهش عرضه گاز نموده است. در حالیکه تاکنون شرکت "گازپروم" به عنوان بزرگترین صادرکننده گاز به منطقه اروپا تاکنون از راهبرد افزایش عرضه در مقابل قیمت گاز و استفاده از مزیت قیمتی خود برای خارج نمودن سایر رقبا بویژه عرضه‌کنندگان ال‌ان‌جی آمریکا از این بازار استفاده نموده است اما با کاهش تقاضای گاز و تداوم ذخیره سازی گاز در کشورهای این منطقه، به نظر می‌رسد این روش در حال حاضر فاقد کارایی می‌باشد. در حالیکه سطوح ذخیره سازی گاز در منطقه اروپا به بالاترین سطح مشاهده شده طی سالیان گذشته رسیده است، تداوم این امر و عدم امکان ذخیره سازی می‌تواند منجر به سقوط بیشتر قیمت شود.

اولین نشانه از تغییر راهبرد شرکت "گازپروم" کاهش انتقال گاز روسیه به منطقه اروپا از مسیر انتقال گاز لهستان و قطع کامل آن در ۲۶ ماه می‌باشد. همچنین صادرات گاز از سایر مسیرهای انتقال گاز نیز تا حدودی کاهش یافته است. در عین حال قیمت‌های پائین گاز باعث شده تا شرکت "گازپروم" فروش تکمحموله‌ها در قراردادهای آتی این شرکت موسم به "ئی‌اس‌پی" که این شرکت در سال گذشته از آن برای تحت فشار قراردادن رقبای خود در منطقه اروپا استفاده می‌نمود، را کاهش دهد. تنزل قیمت گاز باعث شده است تا درآمد شرکت "گازپروم" از ابتدای سال ۲۰۲۰ با ۲۰ میلیارد دلار کاهش به نصف برسد که در صورت تداوم روند کاهش قیمت گاز در منطقه اروپا، درآمدهای این شرکت به میزان بیشتری تنزل خواهد نمود. انتظار می‌رود صادرات شرکت "گازپروم" به منطقه اروپا تحت تاثیر کاهش تقاضای کشورهای این منطقه به دلیل اعمال فاصله‌گذاری اجتماعی به میزان ۱۵ الی ۳۰ میلیارد مترمکعب نسبت به زمان مشابه سال قبل تنزل یابد (۷-۱۵ درصد کاهش). میزان صادرات گاز این شرکت در سه ماه اول سال ۲۰۲۰ به اروپا و چین با ۲۴ درصد کاهش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۴۶/۶ میلیارد مترمکعب کاهش یافته است و درآمد حاصل از صادرات گاز نیز طی این مدت با ۵۲ درصد کاهش به ۶/۸۱ میلیارد دلار تنزل یافته است. در حال حاضر قیمت گاز صادرات در سطحی پائین تر قیمت گاز داخلی قرار گرفته است و با توجه به شیوع ویروس کرونا و کاهش فعالیت‌های اقتصادی، امکان افزایش فروش داخلی گاز نیز میسر نمی‌باشد. تداوم این روند می‌تواند منجر به کاهش رشد اقتصادی و همچنین کاهش مصرف گاز داخلی به میزان ۵ درصد نسبت به سال ۲۰۱۹ شود.

در ماه مارس تجارت جهانی ال‌ان‌جی با ۱۰ درصد افزایش نسبت به زمان مشابه سال قبل به ۳۲/۴ میلیون تن رسید. با وجود تاثیر منفی ویروس کرونا بر اقتصاد کشورهایی که اقدام به برقراری محدودیت‌های اجتماعی به منظور کنترل شیوع این ویروس نموده بودند، با این حال افزایش تقاضای ال‌ان‌جی در منطقه اروپا و آسیا عامل منجر به افزایش تقاضای ال‌ان‌جی در ماه مارس شد.

در ماه مارس واردات ال‌ان‌جی مهم‌ترین کشورهای واردکننده ال‌ان‌جی در منطقه اروپا به میزان قابل ملاحظه‌ای نسبت به زمان مشابه سال گذشته افزایش یافته است. به نظر می‌رسد افزایش واردات بیشتر به منظور ذخیره سازی گاز و نه ناشی از افزایش مصرف باشد.

قرارداد واردات بلندمدت گاز یونان با شرکت گازپروم روسیه

گروه صنعتی "میتی لینوس" یونان از بزرگترین شرکت های تولید برق و تجارت گاز، با شرکت "گازپروم" روسیه قرارداد بلند مدت واردات گاز تا سال ۲۰۳۰ منعقد نمود. صادرات گاز روسیه به این شرکت در سال ۲۰۱۷ معادل ۰/۶ میلیارد متر مکعب بوده که تحت قراردادهای کوتاه مدت انجام گردیده بود. این قرارداد بلند مدت فرصت مناسبی را برای این شرکت یونانی فراهم نموده تا قدرت رقابت خود را در بازار منطقه ای اروپا افزایش دهد و بتواند برنامه های توسعه مبتنی بر مصرف گاز را افزایش دهد. لازم به ذکر است تقاضای گاز در یونان در سال گذشته برابر با ۵ میلیارد متر مکعب بوده است، اما انتظار می رود مصرف گاز در این کشور طی ده سال آینده به ۷ میلیارد متر مکعب برسد. دلیل اصلی افزایش تقاضای گاز در یونان تغییر نوع خوراک نیروگاه های بر پایه ذغال سنگ به گاز می باشد. از سویی دیگر این موضوع می تواند حاکی از اهمیت بازارهای گاز اروپا برای شرکتهای روسیه باشد. زیرا از این نگاه می توان انتظار داشت که در سال های آینده بازار گاز با مزاد عرضه مواجه خواهد گردید و کشورهای تولید کننده گاز برای یافتن مشتری تا حدودی با مشکل مواجه شوند. علاوه بر این به نظر می رسد وابستگی اقتصادی و سیاسی تامین انرژی اروپا برای روسیه نقش مهمی را در معادلات سیاسی ایفا می نماید.

احتمال بروز مزاد عرضه گاز در بازار گاز اروپا در سالهای آینده و سخت شدن یافتن مشتریان جدید و اهمیت وابستگی منطقه اروپا به واردات انرژی از روسیه عامل اصلی عقد قرارداد صادرات گاز شرکت گازپروم با یونان است.

کاهش تقاضای گاز کره جنوبی

آثار منفی شیوع ویروس کرونا بر فعالیت های اقتصادی و صنعتی کره جنوبی تا ماه ژوئن نیز ادامه یافته و باعث کاهش تقاضای گاز طبیعی شده است و انتظار می رود این روند در صورت استمرار شرایط اقتصادی موجود طی ماه های آتی ادامه یافته و باعث کاهش واردات ال ان جی شود. کره جنوبی معیارهای سخت گیرانه جدیدی را برای مهار ویروس کرونا در ۲۸ مه برای ۲ هفته اعلام کرده بود. افزایش تعداد بیماران مبتلا به کرونا عامل اصلی اجرای پروتکل های جدید است. در هفته های گذشته بیشترین تعداد مبتلایان در کره جنوبی شناسایی گردیده که بر توسعه و رشد فعالیت های اقتصادی و تقاضا محموله های ال ان جی تاثیر منفی داشته است. با توجه به اینکه سهم بخش های نیروگاهی و صنعت از تقاضای گاز در واردات ال ان جی به ترتیب ۴۶ و ۲۱ درصد می باشد، در نتیجه کاهش فعالیت در این بخش ها تاثیر قابل توجهی بر واردات ال ان جی خواهد داشت. مصرف برق کره جنوبی به حداقل میزان خود طی ۷ سال گذشته رسیده است و در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته ۷ درصد کاهش یافته است.

با توجه به اینکه سهم بخش های نیروگاهی و صنعت از تقاضای گاز در واردات ال ان جی کره جنوبی ۴۶ و ۲۱ درصد می باشد، کاهش فعالیت در این بخش ها تاثیر منفی قابل توجهی بر واردات ال ان جی این کشور خواهد داشت.

آدرس اینترنتی نشریه

www.opec.mop.ir

مدیریت کل امور اوپک

و روابط با مجامع انرژی